

„ОБРАЗОВАН ПОТРОШАЧ – ЗАШТИЋЕН ПОТРОШАЧ“

„15. МАРТ – СВЈЕТСКИ ДАН ПОТРОШАЧА“

НЕКА СВАКИ ДАН БУДЕ ДАН ПОТРОШАЧА

Најзначајније активности на подручју заштите потрошача које ће се проводити у 2010. години односит ће се на повећање нивоа знања потрошача и информисаности о њиховим правима.

Нагласак је на ОБРАЗОВАЊУ цјелокупне јавности о правима, обавезама и заштити потрошача с циљем развијања потрошачке свијести.

Свјетски дан права потрошача историјске коријене има у „Декларацији о основним правима потрошача“, коју је 1962. године донио амерички предсједник John F. Kennedy. Представљајући своју Декларацију америчком конгресу рекао је:

**„ПОТРОШАЧИ ПО ДЕФИНИЦИЈИ, УКЉУЧУЈУ СВЕ НАС.
И МЕНЕ КАО ПРЕДСЈЕДНИКА САД –а.
ПОТРОШАЧИ СУ НАЈВЕЋА ПРИВРЕДНА ГРУПА НА КОЈУ
УТИЧЕ СКОРО СВАКА ЈАВНА ИЛИ ПРИВАТНА ПОСЛОВНА
ОДЛУКА. ОНИ СУ НАЈВАЖНИЈА ГРУПА
ЧИЈИ СЕ СТАВОВИ ВРЛО ЧЕСТО НЕ ЧУЈУ.
ГЛАС ПОТРОШАЧА МОРА СЕ ЧУТИ !!!“**

Још 1985. године Општа скупштина Уједињених нација донијела је Резолуцију те одредила смјернице о заштити потрошача, којима је потакнула земље чланице на законско уређивање овог подручја те развој институција које ће потрошаче обавјештавати и поучавати.

На подручју Европе, земље потписнице Уговора о оснивању Европске уније (потписаног у Риму 1957. год.) донијеле су поткрај 1973. год. Европску декларацију о обавјештавању и заштити потрошача у вези њихових права.

Од тада до данас је у Европској унији, настало богато законодавство заштите потрошача, које штити физичке особе - потрошаче на тржишту производа и услуга, који купују за личне потребе или потребе своје породице.

Права потрошача темеље се на пет темељних права уграђених у Националне политике њезиних чланица:

- заштита здравља и сигурност грађана
- заштита привредних интереса потрошача
- право потрошача да буду информисани и образовани
- право на накнаду штете
- право на удруживање, заступање и учешће потрошача у својим удружењима ради остваривања својих права.

Парламентарци БиХ су на сједници одржаној 21. фебруара 2006. године усвојили **Закон о заштити потрошача**, који на системски начин уређује заштиту основних права потрошача при куповини производа и услуга.

Потписивањем Споразума о стабилизацији и придруживању између Босне и Херцеговине и Европске уније у дијелу споразума који се односи на ЗАШТИТУ ПОТРОШАЧА, договорено је да ће БиХ сарађивати те ускладити стандарде за заштиту потрошача у БиХ са онима у Европској унији.

Овај преглед развоја и важности заштите потрошача доводи нас до наших свакодневних недоумица: ко је то потрошач и како може и мора реаговати да заштити своја права.

МОЖЕМО ЗАКЉУЧИТИ:

Сви смо ми потрошачи јер потрошач је особа која купује (конзумира, троши) производе и услуге створене од привреде (економског система).

Данас се све више и више примјењује индивидуални приступ потрошачу јер у слободним тржиштима којем припада и БиХ потрошачи одређују које и какве производе и услуге требају.

Потрошачи посједују финансијска средства која ће утрошити на производ или услугу која им највише одговара цијеном или квалитетом.

Сви ми потрошачи жељели бисмо бити као размажени потрошачи у развијеним земљама који потражују милионску одштету за преврућу кафу или враћање тек купљеног производа без објашњења.

Да бисмо постигли ниво права потрошача у развијеним земљама потребно нам је образовање и информисаност о својим правима.

Према истраживањима, више од двије трећине наших потрошача не познаје своја права.

МОРАМО ЗАПАМТИТИ:

Образовани потрошач је заштићени потрошач!!!

Основне информације на које потрошач треба обратити пажњу при куповини роба или услуга јесу:

Цијена - потрошач треба знати да је трговац дужан видљиво истакнути цијену на свим производима и услугама.

Декларација - потребно је читати обавијести о производу јер су важне и требају бити истакнуте на видљивом мјесту на производу.

Рачун - свако треба тражити и чувати свој рачун јер му он омогућава да оствари своја права.

Рекламација - ако потрошач купи производ који има недостатак, има право на рекламацију, поправак, замјену или поврат новца.

И ситно је битно - све што је написано на производу је врло битно. Важно је обратити пажњу на све податке истакнуте на производима које купујемо и на уговорима које потписујемо ма колико били написани ситним словима.

НОВАЦ ЈЕ ИПАК У НАШИМ РУКАМА!!!

КУПУЈМО ПРОВЈЕРЕНО И ЦИЈЕНИМО ВЛАСТИТИ НОВАЦ!!!

Познавање права је кључ рјешавања свакодневних и добро познатих проблема око неисправних уређаја, рачуна, нетачних декларација или не уважених рекламација. Најбоља заштита је самозаштита, а то значи: најбоље је прије коначне одлуке о томе шта и гдје ћемо купити још једном провјерити је ли производ или услуга која нам се нуди управо то што требамо и је ли омјер цијене и квалитете за нас прихватљив. Ако није тако, боље је одустати од куповине јер је такво поступање најбоља самозаштита.

УДРУЖЕЊА ПОТРОШАЧА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

„Покрет потрошача РС“ Бања Лука

Тел: 051/315-243

e-mail: consumers.rs@blic.net

ДЦ „Stella“ Источно Сарајево

Тел: 057/318-449

e-mail: golijaninin@spinter.net

Удружење грађана „Златица“

Зворник

Тел: 065/401-782

e-mail: zlatica.zvornik@gmail.com

Удружење грађана „Звоно“

Бијељина

Тел: 066/111-131

e-mail: mile.pilipovic@upzvono.org

Удружење грађана „Оаза“

Требиње

Тел: 059/261-411

e-mail: oaza_tb@hotmail.com

Удружење грађана „Потрошач“

Градишка

Тел: 065/698-808

e-mail: milank@gradiska.com

Удружење грађана „ТорЕеR“

Требиње

Тел: 053/205-370

e-mail: topeer@teol.net

Удружење грађана „Дон“

Приједор

Тел: 052/213-236

e-mail: info@donprijedor.org

Удружење грађана „Плава Сфера“ Бања Лука

Тел: 051/430-820

e-mail: info@plavasfera.org

**МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ И ТУРИЗМА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**